

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ.

1879

ΗΛΙΑ Α. ΕΥΝΟΔΙΝΟΥ

Δικηγόρου

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΦΙΛΙΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΕΙΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΝΕΖΕΡΙΤΗΝ

Δικηγόρον

Κηδεύομενον τὴν 11 Δεκεμβρίου 1879 ἐν τῷ ἐνταῦθα
Περῷ Ναῶ τῆς ἁγίας Ἀλεξωπίσεως.»

Θλιβεροῦ καὶ ἐπωδύνου καθήκοντος μοὶ ἐπεβλήθη, ὦ πολὺκλαυστε νεκρῆ, ἡ ἐκπλήρωσις ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῷ προῶρῳ θανάτῳ Σου πενθούντων συναδέλφων Σου, νὰ Σοὶ ἀποτείνω τὸν πανύστατον ἀποχαιρετισμόν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ, ὁ πρὸ ἐτῶν καὶ γνώριμός σου, καὶ φίλος καὶ συνάδελφος, ἀνῆλθον βαρυαλγῶν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἄμβωνος, ὅπως σκιαγραφήσω τὸν ἐνάρετον βίον Σου καὶ ἀπεικονίσω τὴν μεγίστην θλίψιν, ἣν ὁ αἰφνίδιος θάνατός Σου ἐπέχυσεν εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς συγγενεῖς Σου, εἰς τοὺς ἱεροφάντας τῆς Θεμίδος συναδέλφους Σου καὶ εἰς τοὺς πολυπληθεῖς φίλους καὶ συμπολίτας Σου.

Κατὰ τὴν θλιβεράν ταύτην στιγμήν, καθ' ἣν Σὲ ἀτενίζω, ὦ φίλτατε Παναγιώτη, ἄπνουν καὶ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης Σου κλίνης τὸν αἰώνιον ὕπνον κοιμώμενον, δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀνυγραίνουσι, διότι αἱ τοῦ παρελθόντος ἐναρέτου Σου βίου ἀναμνήσεις πανταχῶθεν με περικυκλοῦσι. Ναί! θρηῶν ἀναπολῶ ἤδη τὴν πλήρη χρυσῶν ὀνείρων καὶ ἐλπίδων ἐποχὴν, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις Σ' ἐγνώρισα. Ἦτον ἡ ἔνδοξος τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1862 ἐποχῆ, καθ' ἣν τὰ Ἑλληνικὰ ἀτήθη ἐπαλλον καὶ φωνὴ βροντερὰ, ὡς ἤχος σάλπιγγος τοῦ Ἰωσαφατ, ἤχησεν ἐξαγγέλλουσα τὴν κατάλυσιν δυσμόρφου καὶ γεγηρακίας τυραννίδος, ἣτις κατέπεσεν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀνομημάτων τῆς, καὶ μετ' αὐτῆς συνετρίβη ἀπαίσιον τριακονταετὲς κυβερνή-

σεως σύστημα. Ἦτον ἡ ἐνδοξος τῆς 10 Ὀκτωβρίου τοῦ 1862 νύξ, ἣτις εἰς μὲν τὴν Πατρίδα ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν τῆς, εἰς δὲ τὴν ἐπιστήμην τὴν ἐν τῇ πολιτικῇ κοινωσίᾳ προσήκουσαν θέσιν τῆς. Ἐνθυμούμαι, ναι! ἤδη ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ Σὺ μετὰ τόσων ἄλλων εὐγενῶν τῆς πατρίδος τέκνων τὸν καλὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἡγωνίζεσο ἀγῶνα καὶ συνεσκέπετεσο καὶ συνειργάζεσο μετ' ἐκείνων, οἵτινες γενναῖα καὶ πατριωτικὰ διέπραττον ἔργα. Ἦσο τότε νέος τὴν ἡλικίαν, ὠραῖος τὴν ὄψιν, γλυκὺς τοὺς τρόπους, σεμνὸς καὶ εὐπροσῆγορος καὶ τῆς ἀδόλου ἀπήλαυτος ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως πάντων τῶν συγχρόνων Σου φοιτητῶν, οἵτινες διὰ τῆς ψήφου των ἀνεδείξαντό Σε ἀξιωματικὸν τῆς φάλαγγος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου τῆς Πανελληνίου διανοίας ναοῦ. Ζωηρὸν παρίσταται ἔτι εἰς τὴν μνήμην μου τὸ ὠραῖον καὶ ἀγέρωχον παράστημά Σου, ὅτε καλλιζωνος τῆς Φάλαγγος ὑπαλοχαγὸς ἐφρῦρεις τὴν Πατρίδα μετὰ τῶν δραξάντων τὰ ὄπλα συμφοιτητῶν Σου ἐν ταῖς χαλεπαῖς ἐκείναις τῆς ἀναρχίας ἡμέραις. Εἰσὶν ἑναυλοὶ ἔτι οἱ πατριωτικοὶ λόγοι, οὓς ἀπηθύθυνας τότε πρὸς τινὰς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ πολυτίμου χρόνου τῶν σπουδῶν των μεμφιμοιροῦντας. «Μὴ ἀνησυχῆτε, ἔλεγεσ πρὸς ἐκείνους, ὦ φίλοι! ὅπως σήμερον εἴμεθα τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ λόγου στρατιῶται, εὖτω θὰ γίνωμεν καὶ αὖθις ἐνθερμὶ θιασῶται τῶν Μουσῶν!... Ἄς φρουρήσωμεν τὴν Πατρίδα, ἣτις ἤδη ἔχει ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς πάντων τῶν τέκνων τῆς, καὶ ἄς καταθέσωμεν τὰ ὄπλα, ὁπότεν, περιπόθητος τῆς φιλονομίας καὶ τάξεως ἀνεμος ἀποδιώξῃ μακρὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀρίζοντος τὰ ζοφερά τῆς ἀναρχίας νέφη.»

Διὰ τριούτων μεστῶν φιλοπατρίας λόγων προέτρεπες τοὺς συστρατιῶτας Σου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὴν Πατρίδα καθηκόντων ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ τῆς νεότητος. ὦ! τὴν χρυσοῦν τῆς σφριγιώτης νεότητος ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ βίος ἐκ-

τείνεται ἔμπροσθέν μας ὡς ἄπειρός τις χλοερὸς λειμῶν τῆς ἀνοιξείως, καθ' ἣν τὰ πάντα ἡμῖν μειδιῶσιν ὑπὸ φαιδρὰς ἀναμνήσεις καὶ γλυκείας ἐλπίδας· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὁποίας μοιραίως εἰσερχόμεθα κατόπιν εἰς τὸν πολυκύμαντον τῆς πραγματικότητος κόσμον, ἐν ᾧ ὑπὸ τὰ ὄρατα ἄνθη συχνάκις ἐνεδρεύουσιν ὄφεις καὶ ἐπὶ τῶν κυανῶν κυμάτων πολλάκις ἐποχοῦνται σειρῆνες! Εἰς τὸν πραγματικὸν τοῦτον βίον τότε τὸ πρῶτον εἰσήρχεσο, ᾧ δύσμοιρέ συνάδελφε! Περαιώσας τὰς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ σπουδὰς Σου καὶ τυγχὼν ἐπαξίως τῶν ἐμβριθῶν μελετῶν Σου τοῦ ἀξιωματοῦ τοῦ Διδάκτορος τοῦ Δικαίου, περιεβλήθης μετ' ὀλίγον τὴν ἱεράν τοῦ Δικαστοῦ τήβεννον. Καὶ ἦσο ἀδέκαστος καὶ ἀκέραιος δικαστὴς, ὅτε ὑπηρετεῖς παρά τε τῷ ἐν Καλάμοις καὶ τῷ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικείῳ, καὶ μετὰ θρησκευτικοῦ ζήλου ἐξεπλήρους τὰ ὑψηλά καθήκοντά Σου, καὶ κατὰ τῶν παρανόμων ἀξιώσεων ἰσχυρῶν τιῶν τῆς ἡμέρας εὐτόλμως ἀντετάσσεσο, καὶ μετὰ παρρησίας πρὸς ἐκείνους ἐπανελάβανες τὸ περίφημον ἐκεῖνο· «La justice rend des arrêts et non des services:»! Ἐπανελθὼν δὲ μετὰ βραχυχρόνιον δικαστικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν φίλην Πατρίδα Σου, καὶ εὐσυνειδήτως καὶ ἀφιλοκερδῶς τὸ Δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐξασκῶν, παρῆες πρὸς πάντα συμπολίτην Σου τὴν πολύτιμον ἐπιστημονικὴν συνδρομὴν Σου, αἰείποτε θερμὸς προστάτης καὶ πρόθυμος τῶν ἀδικουμένων ἔχδικος ἐν τοῖς ἱεροῖς τῆς Θείμιδος ναοῖς παριστάμενος! Ἀναμιχθεὶς κατόπιν εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς Πατρίδος Σου πράγματα, τὰ ἴδια ἐθυσίασας συμφέροντα ἀπέναντι τῶν κοινῶν, ὑπὲρ ὧν οὐδὲ μόχθων, οὐδ' ἀγρυπνιῶν, οὐδὲ μελέτης, οὐδὲ χρημάτων ἐφείδεσο! Στηρίξας τὴν πολιτικὴν ἐπιρροὴν Σου ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀγάπης τῶν συμπολιτῶν Σου, δις ἐξελέχθης ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ βουλῇ, ἐν ἣ ἡ διεκρίνετο ἡ πολιτεία Σου διὰ τε τὸ φιλελεύθερον καὶ πατριωτι-

κόν τῶν φρονημάτων Σου καὶ διὰ τὸ θάρρος τῶν πεποιθήσεών Σου καὶ τῆς ἐνεργείας ἀποτυχῶν δ' ἐσχάτως ἐν τῇ τελευταίᾳ Βουλευτικῇ ἐκλογῇ ἐπεδόθη καὶ αὖθις μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ Δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ὡ! τῆς ἀμνησιακίης Σου! Οὐδὲ εἷς ἐκ τῶν συμπολιτῶν Σου Σὲ εἶδε ποτὲ ἀνοίγοντα μεμψίμοιρα χεῖλη ἐναντίον τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων, ὑπὲρ ὧν ἐμόχθησας καὶ εἰργάσθης καὶ ἐν τούτοις Σὲ κατέψηφισάν!

Τοιοῦτος ὑπῆρχες, ὦ πολυθρήνητε συνάδελφε, καὶ ὑπὸ τοιούτων εὐγένων καὶ πατριωτικῶν ἐνεπνέεσο αἰσθημάτων, καὶ τὴν ἀκανώδη καὶ δύσβατον τῆς Ἀρετῆς ὁδὸν ἐξηκολούθεις βαίνων, ὅτε ἀδυσώπητος ἐπιμαρμένῃ ἐνέσκηψεν ἐξαπίνης ἐπὶ Σὲ, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ ἀνέτρεψεν ὅ,τι καὶ χρόνος μακρὸς, καὶ μελέτη ἐπιμοχθὲς, καὶ φιλότιμος βούλησις καὶ ἐπιμονὴ ἀπειργάσατο ἐν μέσῳ βαρείων βιωτικῶν περιστάσεων καὶ ἄλλων παντοίων περισπασμῶν.

Ἄν ᾔθε ἀληθὲς ὅτι διὰ τοῦ θανάτου γνωρίζεται ἡ γνησιότης τοῦ ἀνθρώπου ἀξία, ὦ! μὲ πόσῃν τοιαύτῃ ἀξίαν περιεκοσμέτιο ἢ ἐκλείψασα ἤδη ὑπάρξεις Σου. Ἀπερίγραπτον εἶναι τὸ πένθος, ὅπερ κατέκλυσεν, ἀμα τῇ τελευτῇ Σου, τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν! Πάντες εὐθρήνουν ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ προῶρῳ θανάτῳ Σου! Πάντες κατηφείς καὶ τεθλιμμένοι ἀνήρχοντο τὴν κλίμακα τοῦ ἤδη ἐρημωθέντος οἴκου Σου! Βαρυαλγῶν ἀνήλθον αὐτὴν σήμερον καὶ ἐγὼ, καὶ ὀλιβερώτατον ὄραμα παρεστάθην ἔμπροσθέν μου! Κατέκεισο ὠχρὸς, ἄπνους, νεκρὸς, ἀλλ' ὠραῖος νεκρὸς, ἐπὶ τῆς ἐσχάτης κλίνης Σου, περίξ τῆς ὁποίας αἰδήμονες ἀδελφαὶ ὑπὸ ἀφάτου λύπης κατεχόμεναι καὶ θαλερὰ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ Σου χέουσαι δάκρυα, μάτην Σ' ἐκραζον, μάτην στοναχοῦσαι Σὲ ἀπεκάλουν εὐ μόνον φίλτατον ἀδελφόντων, ἀλλὰ καὶ φιλόστοργον πατέρα των! Ἦκουον τοὺς ἀδελφούς Σου ὀλοφυρομένους καὶ ἀποκαλοῦντάς Σε ἔρεισμα τῶν, προστάτην τῶν καὶ προσφιλέστατον

ἀδελφόν των! Ἔβλεπον πάντας τοὺς ἐκλεκτοὺς συγγενεῖς Σου βαρυαλοῦντας καὶ ἀνυποκρίτως θλιβομένους! Εἰς τὴν θεάν τῆς πελιδῆς καὶ νεκρᾶς, πλὴν ὠραίας μορφῆς Σου, δάκρυα ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἀνεμνήσθην κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἅπαντα τὸν πλήρη ζωῆς καὶ ἀγάπης ἐνάρετον βίον Σου καὶ κατηράσθην τὸ πεπρωμένον, οὐτινος τὸ ἀδίκον θῦμα ἔπεσε χθές ἐν μέσῳ τῶν θρῆνων καὶ τῆς συγκινήσεώς πάντων τῶν συμπολιτῶν Σου. Καὶ ἤδη κατὰ τὴν νεκρώσιμον ταύτην ἐορτὴν Σου, τοιοῦτον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἁμβωνος βλέπων Σε νεκρὸν, θρηνῶ, καὶ μετ' ἐμοῦ ἅπαν τὸ περίξ τοῦ φερέτρου Σου συνωλούμενον πλῆθος τῶν συμπολιτῶν Σου συνθρηνεῖ! Ὀλιβεράς ἡμέρας διερχόμεθα! Θά προσφύγωσιν αὔριον εἰς τὸν οἶκόν Σου οἱ πολυπληθεῖς πελάται Σου, ὅπως τὰ δίκαιά των διεκδικήσης, καὶ δὲν θά Σ' εὕρωσι πλέον ἐν αὐτῷ! Θά κρούσῃ ἡ ταλαίπωρος χήρα καὶ τὸ δύσμιρον ὄρφανόν τὴν θύραν Σου καὶ δὲν θά τὴ ἀνοίξωσι! Θά ζητήσωσιν οἱ ἀδικούμενοι συμπολιταί Σου τὴν ἀφιλοκερδῆ προστασίαν Σου καὶ δὲν θά τύχωσι πλέον ταύτης! Θά Σὲ ἀναζητήσωσιν αὔριον ἐν τῷ δικαστηρίῳ οἱ πεφιλημένοι συναδέλφοί Σου καὶ δὲν θά Σὲ ἴδωσιν! Θά βλέπωσι, φεῦ! μόνον τὸ φέρον τὸ φίλτατον ὄνομά Σου κενόν ἐδώλιόν Σου, καὶ δακρυρροοῦντες θά ἐπιδεικνύωσιν αὐτὸ πρὸς τοὺς προσερχομένους, τοιαῦτα ἀνακράζοντες: « Ἰδοὺ ἡ χηρεύσασα ἔδρα πολυτίμου καὶ χρηστοῦ συναδέλφου!»

Ἄλλὰ διατί, ὦ φίλτατοί μου ἀκροαταί, νὰ καταναλισκώμεθα εἰς θρήνους ματαίους; Διατί δὲν ὑψοῦμεν κατὰ τὴν Ὀλιβεράν ταύτην περίστασιν τὰ πνεύματα ἡμῶν ἀνω τῶν γῆινων πικριῶν καὶ βασάνων; Ἄς ἀπομάξωμεν πάντες τὰ μάτην χυνόμενα δάκρυά μας, καὶ ἐκ τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος παρήγορον ἐν τῇ Ὀλιβερᾷ ταύτῃ ὥρα ἄς ἀντλήσωμεν ἀνακούφισιν τῆς παραλυούσης τὰς αἰσθήσεις μας θλίψεως! Ἐμβλέψατε ἤδη εἰς τὰς περικοσμοῦσας τὴν νε-

κρὸν τοῦτον ἀρετᾶς, αἵτινες, καὶ πέραν τοῦ τάφου παρακολουθοῦσαι, ἀξιομίμητα παρέχουσιν εἰς τοὺς ἐπιζῶντας παραδείγματα!

Ἐνθερμος εὐτος λάτρις τῶν θείων τοῦ Εὐαγγελίου περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον ἀρχῶν, πάσας τὰς ἐν τῷ προσκαίρῳ βίῳ του πράξεις, πάσας τὰς ἐνεργείας του, πάντας τοὺς πόθους του, πάντας τοὺς λόγους του ἐπὶ τῆς Ἀγάπης ἐστήριζεν! Ἐνεκα τῆς ἀγάπης, ἣτις ἀνα πᾶσαν στιγμήν τῷ ἐνέπνεε τὴν ἀφροσύνην τῶν ὕβρεων, τὴν γλυκύτητα, τὴν ἀγαθότητα, τὴν ὑπομονήν, τὴν ταπεινώσιν, τὴν ἀφιλοκέρδειαν, γοητευτικὸν παρέχει ἡμῖν ἤδη παράδειγμα, ἐλκῦρον πρὸς μίμησιν. Ἐνεκα τῆς ἀγάπης ταύτης, ἦν πρὸς τοὺς συμπολίτας του ἔτρεφε, περιεβλήθη διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ ἀντιπροσώπου! Ἐνεκα τῆς ἀγάπης ταύτης κοινότατον ἀποβαίνει ἤδη τὸ πένθος τοῦ τελευτήσαντος, ὅστις, ἂν ἦτο δυνατόν ν' ἀνοίξῃ ἤδη τοὺς κεκλεισμένους ὀφθαλμοὺς του καὶ ἴδῃ τὴν ἀνυπόκριτον πάντων ἡμῶν θλίψιν, θὰ ἐπιθετο βεβαίως ὅτι εἶχεν ἀληθῶς κερδήσει τὴν ἀγάπην πάντων ἐκείνων, εὖς ἀληθῶς εἶχεν ἐν τῇ ζωῇ του ἀγαπήσει!

Τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον μας ὅς ἔχωμεν, ὦ ἀδελφοί μου, ὡς ἀσφαλέστατον ὁδηγὸν ἐν τῷ προσκαίρῳ ἡμῶν βίῳ! Ἄς ἐνστερνισθῶμεν πάντες τὴν Ἀγάπην, ἣτις ἐκ τῆς καρδίας τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ ἀδιαλείπτως ἀπρῶνείει καὶ λόγους φιλικούς καὶ δάκρυα ἐπιχέουσα, ἣτις συγχωρεῖ τὰς ὕβρεις, ὑπερασπίζει τοὺς ἀπόντας, ἀνέχεται τοὺς πονηροὺς, προσμειδᾷ εἰς τὸ μῖσος, ἀπομακρύνεται καὶ ἀπέχεται ἀπέναντι τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἐκδικήσεως, ἀποσύρει ἀπὸ τῆς ἐστίας τῆς φιλοουτίας πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ τὴν καταφλέξῃ, οὐσιάζεται συγχωροῦσα, λησμονοῦσα, εὐαρεστοῦσα, χωρὶς νὰ δώσῃ τῶν θουσιῶν της ὑπόνοιαν, καὶ διὰ τῆς γοητείας τοῦ θεοῦ της μειδιάματος ἀποναρκόνει περὶ αὐτὴν πάντα τὰ

πονηρά ἐνστίγματα καὶ διεγείρει πάσας τὰς ἀρετάς· τὴν Ἀγάπην τέλος τὴν ἐξεικονίσασαν ἑαυτὴν διὰ τῆς καρδίας τοῦ μεγάλου αὐτῆς Ἀποστόλου. «Ἡ Ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζέται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.» (α).

Ἡδὴ ἄλλως πρέπει νὰ σκεπτώμεθα περὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἄλλο πρέπει νὰ παρασκευάσωμεν διὰ τὸν νεκρότουτον ἐπιτύμβιον. Τὸ δ' ἐπιτύμβιον τοῦτο πρέπει νὰ ᾔηται ὅ,τι ἔγραψε πρὸς τοὺς Φιλιππησίους ὁ αὐτὸς μέγας Ἀπόστολος: «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς, τὸ ἀποθανεῖν κέρδος!» (β) Κερδίζουσι Ναι! διὰ τοῦ θανάτου των οἱ ἐναρέτως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ βιώσιτες. Θεωροῦνται μακάριοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἄλλους ὑηρετοῦντες, καταναλίσκουσι τὸν βίον των, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τὴν ἀδικίαν ὡς ὕδωρ καταπίνοντες, μέγαρον δι' ἀρπαγῶν οἰκοδομοῦντες καὶ πολὺν φθαρὴν πλοῦτον μετὰ θάνατον ἐγκαταλείποντες. Οὐχὶ ὀλυδαπάνους κηδείας, οὐχὶ πομπὰς καὶ παρατάξεις, οὐχὶ μεγαλοπρεπῆ μαυσιωλεῖα, ἀπὲρ ἐγείρετε, ὡς τένα τῆς Ματαιότητος! Μακαρίους θεωρῶ μόνον τοὺς ἐκρούς ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μετώπου τῶν ὁποίων ἀποέτομεν μετὰ τοῦ ὑστερινοῦ μας φιλήματος καὶ ἐν ἰάκρῳ ἀγάπης θαλερόν!

Πρὸς Σὲ καὶ αὐθὺς τελευταῖον ἀπὸτείνομαι, ὡ φίλτατε συναδέλφε Παναγιώτη Νεζεριτῆ! Ὁ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἥλιός Σου ἔδυσεν, ἀλλ' ἐκ τῆς δύσεως ταύτης σπεύδουσα ἡ σὴ ἀνατέλλει τοῦ αἰωνίου βίου ἡμέρα. Ὁρμίζεσαι ἤδη εἰς τὸν ἀκύμαντον τῆς αἰω-

(α) (Α'. πρὸς Κορινθ. ΙΓ'· 8).

(β) (Φιλιπ. α, 21.)

νιότητος λιμένα, ἐν ᾧ δὲν συρίζουσιν οἱ ἄνεμοι τῶν
 ἀνθρωπίνων παθῶν καὶ τῶν γηϊνῶν βασάνων! Ὁ
 φθόνος ἤδη καὶ αἱ τῶν ἀνθρώπων δυσμένειαι κα-
 θραύονται πρὸ τοῦ νεκροῦ Σου! Ἡδὴ ἐν τοῖς Οὐρα-
 νοῖς σκίρτᾷ ἡ ὠραία ψυχὴ Σου ἐξ ἀπόπτου θεωμῆ
 πάντας ἡμᾶς, ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ὁπίων αἰθίος αἰ-
 ἀγήρως ἔζεται ἡ μνήμη Σου!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΠΑΤΣΙΑΔΟΥ

Δικηγόρου.

Il était de ce monde où les plus belles choses
 ont le pire destin

(ΜΑΤΡΕΡΕ).

Δὲν εἶχομεν ἀπομάζει εἰτέτι τὰ δάκρυα, δὲν εἶχομεν πο-
 ρηγορήσει εἰσέτι τεθλιμμένην καρδίαν, ἄτε ἀγγέλμα ἀπαί-
 σιον πενθίμως ἐπληξε τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ἄτε φήμη παγετώ-
 δης καὶ φοβερᾷ ἐβύθισεν ἡμᾶς εἰς νέαν πικρίαν! ὁ Πανα-
 γιῶτης Νεζερίτης προσέβληθῆ ὑπὸ κε-
 ραυνοβόλου ἀπὸ πηξίρας, ἦν χυδᾶς τὸ γενικὸν
 μῆνυμά καὶ, ἀνὰ σύμπασαν τὴν πόλιν, μία παρέτηρέτο σπου-
 δῆ, μία μέριμνα, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀπόρτια καὶ ἐκστασις· τὸ
 ἀγγέλμα δὲν ἦτο ψευδές· ἡ ἐπιστήμη δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ
 ἐξασθενήσῃ· ἐκυρώθη, καὶ τρανὴ κεῖται καὶ ζῶσα πρὸ τῶν
 ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἀπόδειξις! Νέα ἐπιπρόσθημα δακρύων, νέα
 ἐπαύξησης θλίψεως· με συνεχεῖ ἐν ἐκστασίει . . . με συγχι-
 νεῖ . . . τρέμα καθορῶν τὸ φοβερὸν τοῦτο βῆμα . . . ἔχει
 ἀπαίσιον τὸ βῆθρον! . . . ἔχει φρικώδη τὴν ὄψιν! . . . Πλὴν,
 φωνὴ ἐπιταγῆς, φωνὴ πικροτάτου καθήκοντος, κέλευσμα μοι-
 ρίας ἐντολῆς· με ὠθεῖ ἀκόντα καὶ βερυπενθῆ νὰ τὸ ἀναβῶ
 ὑποτρέμων, καὶ μοι ἐπιβάλλει, κατ'ἐπιταγῆς ἀναπόφευκτον,
 νὰ χύω μετὰ τῆς εὐγενοῦς ταύτης· ὀμηγύρεως, ὑπὸ τὴν συμ-
 παθεστέρην δικάχυσιν, δάκρυ θκληρὸν εἰς μνήμην ἀνδρὸς ἀγα-
 θοῦ, φίλου τιμίου, ἀνθρώπου ἰσχυγέλου· εἶναι φόρος βρυχῶ

διὰ τὸν ζῶντα, τὸν γνώριμον καὶ φίλον τὸ λειβόμενον τοῦτο δάκρυ εἶναι ἱκανοποίησις διὰ τὸν θανάτοντα ὁ φίλιος οὗτος καὶ πικρὸς ἀσπασμός. . . εἶναι ἡ τελευταία ὀμιλίχ, ἣν ἀποτείνουμεν πρὸς τὸν ἐκλιπόντα, ἡ τελευταία κοινωνία ἡμῶν μετὰ τούτου, ἀπερχομένου εἰς νέαν πόλιν! . . . εἰς νέαν κατοικίαν . . . ! Πῶς! ἀπῆλθεν αἰώρας; πῶς! ἐτάφη εἰς ἡλικίαν πλήρη ἐνεργείας, δράσεως καὶ ζωῆς; πῶς! κατέλειπεν ὀμνίμους, φίλους, συγγενεῖς, ἐπιστήμην, ἐπάγγελμα καὶ πατρίδα τόσον ταχέως; **Εἶναι θνητὸς ἅπαν τὰ ἡ φύσις μετὰ δὴ κτεκῆς ἀπ' αἰθέρας ἤλθεν; ἔνα ἀπέλθη!** καὶ ἰδοὺ ἀπῆλθεν! . . . καὶ ἰδοὺ, ὁ φυσικὸς νόμος, ὑπὸ τὴν ἀκαισιωτέραν μορφήν, λειτουργεῖ ἀμειλίχως! . . . καὶ ἰδοὺ ὁ φίλος ἡμῶν οὗτος, ὁ χθὲς μεθ' ἡμῶν ὀμιλῶν καὶ ἀναστρεφόμενος, σήμερον κεῖται νεκρός! . . . εἶναι ἄφροντις . . . εἶναι ἀκαθῆς εἰς τοὺς ὀδυροὺς . . . ἡδὴ ἀπερχεται . . . ἡδὴ μᾶς ἀποχαιρετᾷ . . . μᾶς ἀφίνει! . . . α ἦτον ἐκ τοῦ κόσμου ἔνθα τὰ ὠραιότερα πράγματα ἔχουσι τὸ σκληρότερον πεπρωμένον ἢ ὤφειλε νὰ ἀπέλθῃ . . . ! δὲν ἔπρεπε νὰ μένῃ . . . ! ὑπέκυψεν ὑπὸ τοὺς μοιρικούς, ἐκείνους νόμους, τοὺς ὁποίους ὁ ἀτυχὴς Ὀνητὸς προαισθάνεται καὶ ἀνευρίσκει ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ μεταλλάξῃ! δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ! ἰδοὺ διακί ἀπῆλθε καὶ ὁ Νεζερίτης ὤφειλε νὰ ὑποστῇ τὸ πικρώτερον πεπρωμένον! ἀνῆκεν εἰς ἄλλον κόσμον . . . δὲν εἶχεν ἐντολήν νὰ ζήσῃ ἐπὶ πολὺ μεθ' ἡμῶν, διὰ τοῦτο ἀνηρπάχῃ . . . διὰ τοῦτο ἔφυγεν ἐν σπουδῇ . . .

Ἄλλ' ὑπὸ τὴν πικρότητα ταύτην τοῦ πεπρωμένου τῶν ἔξοχατέρων ὑπάρξεων, ὑπὸ τὴν ἀστραπιαίαν ἐμφάνισιν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, αὐτὸς ἀφίσην ἔχνη βέβαια καὶ σταθερά τῆς ταχείας αὐτοῦ παραόδου, κατὰλείπει σεβαστὴν καὶ ἀνεξίτηλον τὴν μνήμην εἰς τὴν ἐπιτέλειαν τοῦ προορισμοῦ του πρὸς οἰκεῖους, φίλους, κοινωνίαν καὶ Πατρίδα. . . .

Ναί! καὶ τίς ἄλλος σοῦ δύναται νὰ ἐγκαυχήθῃ, σεβαστέ καὶ πολὺκλαυστε συνάδελφε, ὅτι ἐρᾷν ἄξιός τοιαύτης ἀποστολῆς; τίς ἄλλος δύναται νὰ φέρῃ τοιαῦτα εὐγενῆ σήματα, περιφανῆ καὶ περικαλλέστατα κοσμήματα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς; τίς ἄλλος, ἐν οὗτῳ βραχέϊ χρόνῳ ζωῆς, διαπαλαίων ὑπὸ τὴν φοβερὰν πίεσιν τῶν κοινωνικῶν ἀντιδράσεων, ἔνθα αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ προσόντα, τὸ ἄριστον πνεῦμα

καὶ ὁ δρῶν νοῦς μειονεκτοῦσι τοῦ κρατοῦντος ὕλισμοῦ, δύ-
 νηται νὰ ἔχη τὴν εὐγενῆ κολακείαν, ὅτι ἐκρίθη ἰκανὸς ἀν-
 ταγωνιστῆς, φέρων εὐθραλίαν καὶ εὐδοκίαν τὸν στέφανον τοῦ
 εὐγενεστέρου καθήκοντος; κλίνω ἐνώπιον Σου μετὰ σεβα-
 σμοῦ! Σὲ χαιρετῶ μετ' ἐπιφθόνου πνεύματος! Σὲ μακα-
 ρίζω! Ἡ σεβαστὴ αὕτη ὁμήγουρις, ὁ συναδέλφος οὗτος σύν-
 δεσμος τῶν ἐπιστημόνων, ἡ ἄπειρος αὕτη συρροή εἶναι ἐν-
 δεῖξις μνήμης ἀρίστης, εἶναι τεκμήριον ἀψευδές, ὅτι ἐτι-
 μᾶσο, εἶναι ἀπόδειξις πλήρης καὶ βεβαία ὅτι ἀνεγνωρίζοντο
 ἐν Σοὶ τὰ ἐξοχότερα προτερήματ' αὐτῆς εὐγενεστέρας ψυχῆς
 καὶ καρδίας.

Ἰπὸ τὴν ἐγκρατεστέραν οἰκογενειακὴν δίκαιαν ἀνατρα-
 φεῖς, ἀνῆλθες εἰς ὑψηλοτέραν δικαιοκρατικὴν ἀτμόσφαιραν, τὰ
 δώματα τοῦ ἀνωτάτου τῆς Πατρίδος Σου ἐκπαιδευτηρίου,
 ἔθλα ἐποτίσθης τὸ γλυκὺ γάλα τῆς Ἐπιστήμης καὶ ἀνε-
 πνευσας ἀμιγῆ καὶ καθαρὰν τὴν ζωογόνον αὔραν τῆς συ-
 νειδήσεως τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν κοινωνίαν, τὴν Πολι-
 τείαν, τοὺς οἰκείους. Μετὰ ἔνδοξον ἀγῶνα ἐπιτυχίας ἐν τῇ
 σπουδῇ τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Δικαίου, ἀνεμνήσθης, συνωδᾶς
 πρὸς τὴν ἀνατροφὴν Σου καὶ τὴν εὐγενῆ διάπλασίν Σου, τοῦ
 πατρικοῦ οἴκου, τοῦ μόνου περισπουδάστου μελήματος παρ'
 υἱοῖς σωφρονουσί, καὶ συνοιδες ὅτι ἐκαλεῖσαι ἐκεῖ ὡς πατὴρ
 καὶ υἱός· ἔσπευσας ὑπὸ τὸ εὖελπι συναίσθημα καὶ δεόντως
 ἀπεκατέστησας εὐαγῶγους ἀδελφάς· ἡ ψυχὴ Σου ἔχαιρεν
 ἐπὶ τούτῳ, ὅτι ἐφάνη· ἄξιος ἀδελφός, τιθεὶς οὕτω τέλειον
 μᾶθημα ἀρίστης οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς καὶ δικαίτης. Ἐν
 τῇ Ἐπιστήμῃ ἠκολούθησας ὁδὸν ἀξιοπρέπει καὶ ἔσπεψας
 σεχυτὸν μὲ τὰ εὐχαλέστερα ἄνθη. Τίς ἀμνημονεῖ, ὅτι ὡς
 Ἀνακριτῆς ἐν Ἀθήναις ἐπέτυχες ν' ἀποπλύνῃς τὸ πλεῖ-
 στον, τὸν μισαρὸν ῥύπον, ὅστις ἀπεδίδετο, ἐνεκα τῆς ἐπα-
 ράτου ληστείας, εἰς τλήμονα Πατρίδα, ὑπὸ τῶν κακῶς σκε-
 πτομένων ζένων ἐκ προθέσεως ἀγνοούντων τὴν ἰσορίαν, τὰ ἦθη,
 τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνωμαλίας τῶν ἀρτιγενῶν Ἐθῶν
 μετ' ἐπαναστάσεις καὶ κλονισμούς; πόσαι δὲν Σοὶ ὀφείλονται
 χάριτες, ὅτε κατὰ τὸ μεσόχρονον τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς ἀνα-
 κριτῆς ἐν Καλάμαις, κατεκράτησας τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν
 ἐκεῖνον χεῖμα χρόν τῆς Κυπαρησίας, ὅστις ἠπέλει νὰ κατα-
 κλύσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ φέρῃ αὐτῇ ἀνυπολογίστους συμφο-
 ράς; ἔδει νὰ ὑπάμειξῃ νοῦς εὐγενῆς, πνεῦμα εὐθύβουλον καὶ

πρῶτον, ἵνα καυτηριάσῃ ἐπιτυχῶς τὴν ἐπιρρανεῖσιν ἐλείνην ἐπιδρομὴν πρὸς εὐκλείαν Σου καὶ τιμὴν τῆς Πατρίδος Σου. Τίς ἀβνημονεῖ τὰς ὑπερησίας, ἀς παρέστεις ὡς βουλευτῆς εἰς ἀσθενῆ καὶ πᾶντοθεν πολεμουμένην Πατρίδα; Θάρρος πολιτικὸν καὶ ἐδράκια πεποίθησις εἰς τὰς ὑγκιστέρας ἀρχάς, τιμιότης καὶ αὐταπάρνησις, ἐργασίαι ἄσκησις καὶ ἐνδελεχῆς, ἀφοσίωσις καὶ σύνεσις ἄλλα ὑπὸ τὴν σοβαρότερον μελέτην τῶν περὶ τὴν Πολιτείαν, ἦτο τὸ ἔνδειγμα, ἦτον ὁ δρῶν νοῦς τῆς πολιτικῆς Σου ζωῆς, τίμιον ὄντως ἐφόδιον ἐναρέτου πολίτου! Τίς ἀγνωστὸς Σὲ ὡς δικηγόρον; τίς δὲν Σὲ γινώσκει ὡς ἄνθρωπον; Δὲν ἔκρυψας βεβῶναι τὸ τάλαντον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἀλλὰ πᾶντοτε ἔτεινας χεῖρα προστάτιδα καὶ εὐεργέτιν πρὸς τοὺς προσφύγοντας εἰς Σὲ. Ἐνθυμούμεθα τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας Σου· ἀναμιμνησκόμεθα τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς Σου· οὐδένα βλάψκντά Σε ἐτιμώρητας· οὐδένα ἐξεδικηθῆς· οὐδένα πᾶντως κατηγορήσας· εὐηργέτετε τοὺς ἐχθρούς· ἡγάπας πᾶντα· ἦτο ἀνεξίκακος· ἦτο ἄγγελος Παναγιώτη, πνεῦμα πρότυπον θείας ἀρετῆς, διδάγμα ἀψευδὲς καὶ ἐπίζηλον σέμνωμα εἰς τὴν οἰκογένειάν Σου, τοὺς συναδέλφους, τὴν κοινωνίαν. Ἡ πένθος ὄψις Σου, μήπως μαρτυρεῖται ὑπὸ τὴν πνιγρὰν τοῦ θανάτου πνοήν, μαρτυρεῖ εἰσέτι τὴν εὐγενῆ φύσιν Σου, διαδηλοῖ τὴν ἔξοχον διάπλασίν Σου· καὶ νεκρὸς μειδιζῶ καὶ ὑπὸ τὸ μειδίαμα τοῦτο, δὲν ὀκνεῖ νὰ διδάσκῃ τοὺς καθορῶντάς Σε, οἷος πρέπει νὰ ᾖ ἀληθῆς καὶ τέλειος ἄνθρωπος! δεικνύεις εἰς ἡμᾶς ὅτι ἦσο πολῦτιμος καὶ ὅτι Σοὶ ἀρμόζουν τὰ δάκρυα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα λείβεται ἡ σεβαστὴ αὐτὴ ὀμῆγυρις. Τοιοῦτος ἦσο, φίλε πολῦτιμε καὶ χρηστέ! ἀπῆλθες ταχέως! . . . ἔδυσας προῦτως! . . . ἡ συνάδελφος χορεῖα, ὑπὸ τὰ δάκρυα, κατανοεῖ τὴν ἑλλειψίν Σου· ἡ οἰκογένειά Σου, ὑπὸ τοὺς λυγμούς, καθορᾷ τὴν ἀπορρανωσίν τῆς· ἡ κοινωνία, ὑπὸ τὴν κατῆρειαν βλέπει τὴν ἀπώλειαν ἀρίστου προστάτου καὶ ἡ Πολιτεία τὴν στέρησιν ἀληθοῦς προμάχου καὶ σώφρονος συμβούλου. Ἀπέθανες λοιπὸν Παναγιώτη! . . . κλύπτεται ἡδὴ ὑπὸ τὸ ψυχρὸν γῶμα! . . . δὲν ἐννοεῖς πλέον . . . δὲν μᾶς βλέπεις θρηνοῦντας . . . ἀφροντιστέ! . . . κρύπτεται . . . Ναί! Σὲ χάνομεν! . . . Ἀλλ' ὄχι! ὁ Παναγιώτης δὲν ἐτάφη! ὁ Παναγιώτης ζῆ! οἱ ἀρεταὶ δὲν ἀπόλλυνται! ἡ ἀγαθὴ μνήμη δὲν σβέννυται! ὑπὸ τὸν τάφον ὀκλύπτεται ἡ κηλίς, ὀραύεται μόνον ὁ πλοῦτος, ἡ ἐπι-

τιδευσις, ἡ πρόληψις καὶ ἡ τεχνικὴ ἀριστοκρατία καὶ εὐγένειαι αἱ ἀρεταὶ ἐπιζῶσι καὶ θάλλουσι· τὰ προσόντα καὶ οὓς λειτούργει! ὁ Παναγιώτης καὶ, ζῆ! ἀλλὰ . . . il était de ce monde, où les plus belles choses ont le pire destin.

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐρέτου.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ.

Ἐνταῦθα, — εἰς τὸ μεταίχιμιον τοῦτο, μεταξύ τῆς προκλήρου ζωῆς καὶ ἐκείνης δι' ἣν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου προωρισταί, — Ἐνταῦθα, ἔνθα ἡ ἀειθαλῆς Ἰτέα κλίνει μελαγχολικῶς τοὺς κλόνας, — ἔνθα ὑψοῦται ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ μεγαλοειδέτητι τὸ ἅγιον Σύμβολον τῆς πραγματικῆς τοῦ Γολγοθα — καὶ ἔνθα ὁ Ἱερός Νόμος τῆς ἰσότητος ἐγχαράττεται διὰ τοῦ δακτύλου τοῦ θανάτου, — Ἐνταῦθα ἀρμόζει τὸ θάνατον ὀχληρὸν δάκρυ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ὁ πανύστατος ἀποκαιρετισμὸς ἐκ τῶν χειλέων τῶν θρησκούντων ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ θλιβεροῦ τούτου ὠχμάτος τοῦ ἀποχωρισμοῦ Σου, προσφιλέστατε Παναγιώτη Νεζερίτη!

Μιστὰ τὰς δεήσεις τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, αἰτίνας ὡς εὐῶδες θυμίαμα προπέμπουσι τὸ ἀθάνατον πνεῦμα μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Δημιουργοῦ, — εἶναι αὐτός, ὁ τελευταῖος φόρος, ὃν οἱ θνητοὶ ἐκτίμεν, εἶναι αὐτός, ὁ βαθύτερος στεναγμὸς, ὃν ἐκ τῶν στέρνων οἱ ἐπιζῶντες ἐκπέμπουσαν κατὰ τὴν ἐσχάτην ταύτην καὶ ὄντως μυστηριώδη σεισμῆν! . . .

Ἄλλ' ἄρα γέ ὡς ἐκ τούτου καθίσταται ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου ἁλιγώτερον σκληρός;

All' ombra dei Cipressi, è presso l'urna
confortata di pianto è forse il sonno
della morte men duro?

Ὄβτω ἀνεφώνει ἄλλοτε ὁ ἠδύφθογγος κύκνος τῆς Ζακύνθου, ὅταν ἐν τῇ ἐνθουσιῳδῇ Μούσῃ του ἐφιλοσόφει ἀπένκει τῆς θέας τοῦ χαίνοντος τάφου. — "Ὅχι, ὄχι, οἱ νεκροί

δὲν αἰσθάνονται πλέον· ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις ἱεροῦ καθήκοντος, ἡ ἰδέα γλυκυθύμου παρχυθίας ὑποκινῶσι τὸν τεθλιμμένον φίλον ἵνα ἀχαρί τι ἀνθύλλιον προσαρμόσῃ εἰς τὸν ἠδύπνου στέφανον, ὃν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ προσφιλοῦς νεκροῦ αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ ἐπιθέτουσι.

Δὲν ἦλθον ἐνταῦθα ἵνα Σὲ ὑμνήσω, ἀλλ' ἵνα Σὲ θρηνήσω μετὰ τῶν τὴν λυπηρὰν ταύτην ἐντολὴν δόντων μοι τιμωμένων Συναδέλων Σου.—Εἴθισται οἱ ὑμνηταὶ τῶν ἐπιφανῶν νεκρῶν εὐμουσον καὶ καλλιεπῆ νὰ συναρμολογῶσι τὸν λόγον ὅπως ἐκθειάζωσι τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος,—εἴθισται ἀλλαχοῦ μαυσωλεῖται καὶ κενοτάξια νὰ ἐγείρωνται ἐπὶ ἐπιστήμων νεκρῶν.—εἰς ἐμὲ δὲν προτῆκει τὸ μέρος τοῦτο,—εἰς ἐμὲ τὸν βραχύτατα συγκεκινημένον, ὁ νοῦς σταματᾷ, πάλαι μόνον ἡ καρδίκα.

Ἄλλ' ἄς ὁμιλήσωσιν ἀντ' ἐμοῦ· αὐτὰ τὰ ἀψευδῆ ἔργα Σου, ἄς εἴπῃ ἡ διακεκριμένη αὐτῆ κρινωνία, ἣτις, πενθοῦσα, Σὲ περιστοιγεῖ—φέρεις μεθ' ἐαυτοῦ ἀνεπίληπτον τὴν τήβεννον τοῦ ἱερροφάντου τοῦ Δικαίου ἔνθεν δὲ τὸ κλέος καὶ τὸ καύχημα ὅτι ἀνεδείχθης ἐν τοῖς ἐδωλίοις τοῦ κοινωνικοῦ ἀμφιθεάτρου διὰ μόνης τῆς ἀτομότητός Σου.—Ἄλλὰ φεῖ! ἐπῆλθεν ἀκαρξία ἢ καταστροφή! κερχυνόπληκτας ἢ ἀπαισία εἰδησις, ὡς κερχυνοδόλον τὸ νόσημα ὑπερ Σὲ κατέβηκε.

Κλίνομεν τὸ γόνυ ἐνώπιον τῶν ἀνεξερευνητῶν βουλῶν τῆς θείας Προνοίας! κύπτομεν τὸν αὐχένα ἐνώπιον τοῦ αἰδίου τούτου Νόμου ὃν, ἡ ἄπειρος δικαιοσύνη ἐνόησέθη!

Ἡ Πολιτεία, προσφιλέστατε Παναγιώτη, Σὲ ἐτίμησε πολλὰς διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἔθνους, ἡ Θέμις Σὲ ἐκόσμησε διὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἐπιστήμης.—Ἐγὼ καταθέτω ἐπὶ τοῦ φρεσῆρός Σου τὸν Στέφανον τοῦτον ὃν Σοὶ προσφέρει ἡ εἰλικρινὴς φίλις.

Μετὰ τὴν ἐπιτάφιον προσφωνήσιν τοῦ κ. Θ. Φραγκοπούλου, ὁ Δικηγόρος κ. Γεώργιος Βαρδούκας κατέθετο ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ὄρατον ἐξ ἀνθῶν στέφανον ἐκ μέρους τοῦ ἐνταῦθα Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ προσεφωνήσατο τάδε:

« Δεῖται, ὦ φίλε, τὸν παρὰ τῶν συναδέλων Σου προσπερόμενόν Σοι τοῦτον στέφανον, ὡς σύμβολον τοῦ ἀμαρτάντου ἐκείνου στεφάνου, ὃς ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασται Σοι εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἀρετῶν Σου! »

Μετὰ τοῦτο ὁ μαθητὴς Γεώργιος Α. Ροδόπουλος ἀντιπροσωπεύων τὸν ἐνταῦθα αὐτὸν Σύλλογον τῶν Μαθητῶν ἠ κατέθετο ἐπὶ τοῦ Νεκροῦ στέφανον ἐξ ἀνθέων, φέροντα τὴν ἐπιγράφην ταύτην : ὁ αὐτὸς Σύλλογος τῶν Μαθητῶν τῷ ἐναρέτῳ, πολιτευσαμένῳ ἢ καὶ προσεφωνήσατο Αὐτῷ τάδε :

« Διερμηνεύων τὰ αἰσθημὰτα τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου τῶν μαθητῶν τοῦ ἐνταῦθα Γυμνασίου, οἷς ἀείποτε πρῶτος προσεμειδίξας, ὡς δεῖγμα ἐλάχιστον ἀλλ' ἐγκάρδιον τῆς βαθείας αὐτῶν θλίψεως ἐπὶ τῷ προῶρῳ θανάτῳ πολίτου ἐναρέτου καὶ λαοφιλοῦς, πρὸ τοῦ ψυχροῦ Σου μετώπου κατακλιθῆναι τὸν Στέφανον τόνδε. »

Ὁ δὲ Δικηγόρος κ. Κωνσταντῖνος Φιλόπουλος ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 227 φύλλου τῆς παρ' αὐτοῦ συντασσόμενης ἐφημερίδος «Φορολογούμενος» τὴν κάτωθι νεκρολογίαν.

Τὴν πρῶταν τῆς παρελθούσης Δευτέρας ὁ συμπολίτης ἡμῶν Παναγιώτης Νεζερίτης ἢ Ἄρχωντας, ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, καὶ πληρεστάτῃ ὑγίειᾳ, προσβληθεὶς ὑπὸ κεραυνοβόλου ἀποπληξίας ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν' ἐπὶ τὴν ἐσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας, καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐκηδεύθη παρακολουθούσης τὴν ἐκφορὰν τοῦ ὀλοκλήρου σχεδὸν τῆς πόλεως. Σπανιώτατα κηδεῖα ἐμαρτύρησεν ἐμφαντικώτερον ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης πρὸς συμπολίτην ἀφ' ἡμῶν ἀπερχόμενον, ἢ δ' ἀγωνία μεθ' ἧς ἡ πόλις παρακολούθησε τὴν ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν τοῦ καλοῦ κάγαθοῦ Νεζερίτου, ἔδειξε ποῖαν θέσιν κατεῖχεν οὗτος ἐν τῇ συνειδήσει καὶ τῇ ἀγάπῃ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν. Ἄμα τῇ ἀλγεινῇ εἰδήσει ὅτι ὁ ἀγαθὸς Νεζερίτης προσεβλήθη ὑπὸ θανατηφόρου ἀποπληξίας, πάσης τάξεως πολῖται μετ' ἄκρου ἐνδιαφέροντος καθ' ὁμάδας ἐπορεύοντο εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ μὲ θαλερὰ καὶ εἰλικρινῆ δάκρυα κατέβρεχον τὴν κλίνην ἐν ἧ ἔκειτο ἀνάσθητος καὶ παλαιῶν πρὸς τὸν θάνατον ὁ μεγαλόσωμος καὶ συμπαθητικὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὡς ὑψικάρηνος δρῦς πεσοῦσα αἴφνης ὑπὸ βιαίαν πνοὴν ἀνέμου μεθ' ὅλης αὐτῆς τῆς καλλονῆς. Περὶ τὴν ἐσπέραν δὲ τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἀναγγελοθέντος τοῦ θανάτου αὐτοῦ, γενικὴ κατῆφεια καὶ Οὐλίψις ἐπεχύθη ἐφ' ὅλων τὰς ὄψεις καὶ πάντες ἐθρήνησαν εἰς τὴν ἀπώ-

λειαν πολυτίμου υπάρξεως, τοσοῦτον προώρως ἀφ' ἡμῶν ἀφιπτάσης. Τὴν ἐπιούσαν τὴν ἐκφορὰν αὐτοῦ γενομένην ἐν κατανωκτικῇ ἐπισημότητι, ἠκολούθησαν ἐν πένθει ὄλοι αἱ τάξεις τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, πολλὰ ἐργαστήρια ἐκλείσαν εἰς ἐνδειξιν πένθους, στέφανοι δὲ καὶ ἀνθοδέσμαι προπεφόντο εἰς τὸν ἀγαπητὸν νεκρὸν, ὡς ὕστατον δεῖγμα τῆς φρονιᾶς αὐτὸν ἀγάπης καὶ πολλὰ κατελείβοντο δάκρυα συγγενῶν καὶ φίλων περὶ τὸ φέρετρον τοῦ καλοῦ ἀνδρός. Τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου ἔφερον οἱ κ. κ. Δήμαρχος, ὁ Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν καὶ ὁ δικηγόρος κ. Π. Χοῦδᾶς· ὠραῖος στέφανος προσνήχθη ἐκ μέρους τοῦ ἐνταῦθα Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ ἕτερος ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ παρ' ἡμῖν Γυμνασίου· δύο μὲν τῶν συναδέλφων του οἱ κ. κ. Ἡλ. Συνοδινὸς καὶ Π. Παταιίδης, διὰ καλλίστων ἐπικηδεῶν ἐξύμνησαν τὰς ἀρετὰς τοῦ πολυκλαύστου νεκροῦ, καὶ διεσμύλευσαν τὸ κοινὸν ἄλγος, παρὰ δὲ τὸν τάφον αὐτοῦ ὁ ἰδιαιτέρος φίλος του κ. Φραγκόπουλος ἐφέτης, διὰ συγκινητικῆς καὶ ὠραίας προσφωνήσεως ἀπεχαιρέτησε τὸν κάλλιστον φίλον καὶ κατέθετο στέφανον.

Ὁ μακαρίτης Νεζερίτης δὲν ἦτο ἀνάξιος τῆς κοινῆς ταύτης ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως, ἥτις τοσοῦτον συμπαθῶς ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν θάνατόν του, οὐδ' ἢ ἐκ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀπώλεια ὑπερετιμῆθη ἀλόγως παρὰ τῶν συμπολιτῶν του. Ἵπῆρξε πάντοτε πολίτης ἀγαθὸς καὶ χρηστὸς, οἰκογενειάρχης φιλόστοργος, ἀδελφὸς τρυφερὸς, φίλος ἀγαθὸς, δικηγόρος ἐντιμὸς ἀφιλοκερδῆς καὶ φιλόανθρωπος, πολυτευόμενος εὐθύς καὶ ἀμνησίκακος. Δικαίῳ τίτλῳ κατεῖχε ἀμέριστον τὴν συμπάθειαν τῶν συμπολιτῶν του, διότι οὐδένα ποτὲ ἐπίκρανεν ἐκουσίως, εἰς οὐδένα ἠρνήθη τὴν ἀφιλοκερδῆ δικηγορικὴν συνδρομὴν του καὶ ἐν τῷ σχολικῷ σταδίῳ τῶν πολιτευομένων τῆς σήμερον, ἠδυνήθη νὰ πρωταγωνιστήσῃ χωρὶς νὰ κάμῃ περὶ αὐτὸν οὐ μόνον ἐχθροὺς ἀλλ' οὐδὲ δυσαρεστημένους. Ἐν αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ του εὗρον πατέρα καὶ προστάτην ἀφωσιωμένον, εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ οἴκου του, οἱ φίλοι του εἰλικρίνειαν καὶ ἀγαθότητα, οἱ ἄποροι, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὄρφανὰ ὑπερασπιστὴν τῶν δικαίων των πρόθυμον καὶ ἀφιλοκερδῆ, οἱ πολιτικοὶ του ἀντίπαλοι τίμιον, χρηστὸν καὶ ἀξιοπρεπῆ ἀνταγωνιστὴν, ἡ δὲ πόλις ἐγγύησιν ἐν τῷ ἀδολῷ καὶ χρηστῷ αὐτοῦ χαρακτῆρι. Τὸ πολιτικὸν στάδιον, οἷον δυστυχῶς ἐστὶν ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ἀνίκνον νὰ παραγάγῃ πολιτικῶς χαρακτῆρας

ἀμέμπτους και νά αναδείξη ἀξιολόγους ἀρετᾶς, και ἐντούτοις ὁ Νεζεριτῆς ἐν σειρᾷ πολλῶν ἐτῶν ἐν αὐτῷ ἀναστραφεῖς και ἀγωνισθεῖς, ἐξῆλθεν ἀγνός και ἀμέμπτος· και τοι δὲ ἰστάμενος ἀντιμέτωπος και ὡς ἀντίτροπον ἀρχαίων και ἐγωϊστικῶν κομμάτων, ἐν τῇ πρὸς αὐτὰ πάλη δὲν κατέφυγε ποτὲ εἰς ἐκνομα ἢ ἀπρεπῆ μέσα, οὐδ' ἔδειξε τὰς ἀξιοθρηνητῆρας ἐκείνας παλιμβουλίας, αἰτινες ἐλάττωσι τὴν πρὸς τοὺς πολιτευομένους κοινὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐν τῇ γενικῇ στεριότητι πολιτικῶν ἰδεῶν, εἰς ἣν διατελεῖ ὁ τόπος, ὁ Νεζεριτῆς δὲν ἠδύνατο βεβαιῶς νά ἀναδειχθῆ ἐν τοιοῦτῳ σταδίῳ, ἀλλ' ἵνα μὴ βαίη ἀνευ σκοποῦ και μεταπίπτη εἰς τὰ ἀντίθετα ἄκρα, εἶχε διαγράψει εἰς ἑαυτὸν ὁδὸν εὐθείαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν τῇ διαπράξει τῶν κοινῶν πολιτεῖαν του, και ὡς πρὸς τὴν τὰ πρόσωπα και τὰ πράγματα ἐν τε τῇ σφαίρα τῆς διοικήσεως ἐν γένει, και ἐν τῇ τῶν τοπικῶν ἡμῶν πραγμάτων, και ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης οὐδέποτε παρέκλινεν, οὐδ' ὁπόταν ἠδύνατο νά ἐξυπηρετήσῃ τὰ λεγόμενα πολιτικὰ συμφέροντά του. Ἐὰν ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν κομμάτων ἐν τῷ πεδίῳ τῆς νομιμότητος, φιλοτιμίας διεξαγόμενος, δύναται ν' ἀποφέρῃ ἀγαθὰ εἰς τοῦ τόπον, διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ Νεζεριτου ἢ ἐπαρχία ἡμῶν ἐστερήθη σταθεροῦ ἀνταγωνιστοῦ και γαλκεντέρου κομματάρχου, συγκεντρώσαντος εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην πολλῶν συνεπαρχιωτῶν μᾶς δι' ὑπηρεσιῶν ἀτομικῶν και μάχθων πολλῶν και συγκρατοῦντος αὐτὴν διὰ διηνεκοῦς θυσίας τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ δυνάμεων ἐπ' ἀγαθῶ τῶν φίλων του. Ἡ ἐπαρχία ἡμῶν δις τὸν περίεβαλε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της και τὸν ἐξάπέστειλεν ἀντιπρόσωπόν της ἐν τῇ Ἑλληνικῇ βουλῇ, τὴν τελευταίαν μάλιστα φοράν και διὰ μεγάλης πλειοψηφίας κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐκλογᾶς ἡ ἀστάθεια τῆς γενικῆς ψηφοφορίας ἐξεδηλώθη και ὡς πρὸς αὐτὸν και ὁ Νεζεριτῆς ἀπέτυχε· ἠθέλαμεν δ' εἶπει ὅτι ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου μετὴν πικρίαν τῆς ἀποτυχίας ταύτης και τὸ ἄλλος τῆς παραγνώρισεως του, ἐξ αὐτῶν ἐκείνων ὑπέρων ἠργάσθη και ἐμόχθησεν, ἐὰν δὲν ἐγνωρίζαμεν τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ καρδίαν τὴν γενναιοφροσύνην και τὴν ἄκραν ἀμνησικακίαν του.

Ἀποθανὼν ὁ Νεζεριτῆς ἐγκαταλείπει ἀδελφούς και ἀδελφὰς ἀπαραμύθητους, συγγενεῖς, πολυπληθεῖς βαρυνεθούοντας, φίλους και συναδέλφους ἀλγοῦντας ἐπὶ τῇ στεριότητι του, ἐπὶ πᾶσι δὲ μνήμην ἀνδρὸς ἀγαθοῦ και χρηστοῦ και πενίαν μαρτυροῦσαν περὶ τῆς ἐν τῇ ζωῇ ἀφιλοκερδείας, τιμιότητος και χρηστότητός του. Λιωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη!

